

भारतीय शिक्षा बोर्ड

अर्द्धवार्षिकी परीक्षा

संस्कृतम् - कक्षा-४

वर्ष: - २०२६-२७

निर्धारितसमय: - होराद्वयम्

अधिकतमाङ्काः - ५०

सामान्यनिर्देशाः —

- प्रश्नान् ध्यानेन पठत।
- प्रश्नपत्रं पठनाय १० निमेषस्य अतिरिक्तः समयः प्रदत्तः अस्ति। अस्मिन् काले छात्राः केवलं प्रश्न-पत्रं पठिष्यन्ति।
- अस्मिन् प्रश्नपत्रे ६ प्रश्नाः सन्ति, सर्वे च प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।

सामान्य निर्देश—

- प्रश्नों को ध्यान से पढ़ें।
- प्रश्नपत्र पढ़ने के लिए 10 मिनट का अतिरिक्त समय दिया गया है। इस दौरान छात्र केवल प्रश्नपत्र को पढ़ेंगे।
- प्रश्न पत्र में कुल ६ प्रश्न हैं, और सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत—

10

एतत् उद्यानम् अस्ति। उद्याने अनेके वृक्षाः सन्ति। उद्याने फलानां वृक्षाः अपि सन्ति। जनाः अत्र भ्रमणाय आगच्छन्ति। अत्र जनाः व्यायामं कुर्वन्ति। बालकाः कन्दुकेन क्रीडन्ति। अत्र मयूराः नृत्यन्ति। कोकिलाः मधुरं कूजन्ति। अत्र पुष्पाणि विकसन्ति।

प्रश्नाः-

(क) पूर्णवाक्येन उत्तरयत—

1×5=5

- (i) उद्याने के सन्ति ?
- (ii) जनाः अत्र किमर्थम् आगच्छन्ति ?
- (iii) अत्र जनाः किं कुर्वन्ति ?
- (iv) अत्र के नृत्यन्ति ?
- (v) अत्र कानि विकसन्ति ?

(ख) गद्यांशानुसारं विकल्पेभ्यः पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत—

1×5=5

(i) उद्याने _____ वृक्षाः अपि सन्ति।

अ. फलानां ब. मयूराणाम् स. पुष्पाणाम्

(ii) _____ मधुरं कूजन्ति।

अ. मयूराः ब. कोकिलाः स. काकाः

(iii) बालकाः _____ क्रीडन्ति।

अ. फलेन ब. पुष्पेण स. कन्दुकेन

(iv) _____ अत्र भ्रमणाय आगच्छन्ति।

अ. जनाः ब. शुकाः स. शृगालाः

(v) अत्र _____ विकसन्ति।

अ. फलानि ब. पुष्पाणि स. वृक्षाः

2. पट्टिकातः समुचितं शब्दं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयित्वा वाक्यानि रचयत— 2×5=10

कूपं, वीरमाता, शुनकः, पञ्जाब-प्रान्ते, आर्यावर्ते

(क) कपिलस्य गृहे एकः _____ आसीत्।

(ख) पुरा विदुला नाम्नी यशस्विनी क्षत्रधर्मरता _____ आसीत्।

(ग) वरदः मार्गे एकं _____ पश्यति।

(घ) वैशाखी सम्पूर्णे _____ हर्षोल्लासेन समायोज्यते।

(ङ) भारतगौरव-वनवीराः _____ वनवीराः।

3. अधोलिखितेषु वाक्येषु क्रियापदं चित्वा सम्मुखे लिखत—

2×5=10

(क) माता नित्यं लालयति। _____

(ख) तत्र हंसाः मीनाः च आसन्। _____

(ग) सः पितुः अनन्तरं राजा अभवत्। _____

(घ) बालः पुनः प्रश्नं करोति। _____

(ङ) मित्र! समीपे एव सिखभ्रातृणां वसतिः वर्तते। _____

4. अधोलिखितस्य 'क'-भागस्य पंक्तीः उचितक्रमेण 'ख'-भागस्य पंक्तिभिः सह रेखया मेलयत —

2×5=10

'क' भागः

'ख' भागः

(क) शुभं कुरुत्वं कल्याणम् •

• (i) वृक्षरक्षका वनवीराः।

(ख) रात्रौ अङ्गे मां स्वापयति •

• (ii) आरोग्यं धनसम्पदः।

(ग) यस्य वृत्तं न जल्पन्ति •

• (iii) मधु मधु मधुरं गीतं गायति।

(घ) सतताभ्यासयोगेन •

• (iv) मानवा महदद्भुतम्।

(ङ) देशरक्षका वनवीराः •

• (v) मन्दोऽपि पटुतां व्रजेत्।

5. अत्र चित्राणि प्रदत्तानि सन्ति, पट्टिकातः शब्दान् चित्वा एतेषां नामानि लिखत—

1×5=5

सर्पः, पिपीलिका, रज्जुः, कर्णः, कूपः,

6. निम्नलिखितशब्दानां पर्यायशब्दान् पट्टिकातः चित्वा लिखत—

1×5=5

पराक्रमम्, मर्दनेन, कुक्कुरः, कोमला, प्रेङ्खलाः

(क) मृदुला _____

(ख) शुनकः _____

(ग) शौर्यम् _____

(घ) घर्षणेन _____

(ङ) दोला: _____